

Ekodrobček – veľká kniha o prírode pre deti

Voda, vzduch, rastliny, zvieratá, človek... Všetko spolu súvisí a jedno bez druhého nemôže existovať. To všetci dobre vieme. Vedia to však už aj malé deti? Deti v materských školách? Túto otázku si položili tri študentky Súkromného gymnázia v Lučenci, keď premýšľali o téme práce v rámci Stredoškolskej odbornej činnosti (SOČ). A rozhodli sa vytvoriť knihu o ekológii a prírode pre starší predškolský vek. Nazvali ju Ekodrobček. Tomuto rozhodnutiu však predchádzal prvotný impulz od učiteľky Soňi Vargovej.

„Nuž áno, s tým nápadom som prišla ja. Vrátila som sa z materskej dovolenky, mám doma malého synčeka, to ma inšpirovalo. Chceli sme vytvoriť knihu pre deti, ale spočiatku sme nevedeli akú tému spracovať. Urobili sme si prieskum v materských školách, dievčatá navštívili škôlky v meste a zistili, že na tému ekológia je toho najmenej. Materiály, ktorými materské školy disponujú, sú väčšinou nezaujímavé, nefarebné, čiernobiele, určené len pani učiteľkám. Tak sme si povedali, že zostavíme „ekologickú“ knihu pre malé deti. A to bol začiatok Ekodrobčeka. Tento názov však vznikol neskôr,“ hovorí Soňa Vargová.

Tri dievčatá, budúce maturantky Viktória Machalíková, Diana Chovanová a Anita Balázová sa potom po konzultáciách s odborníkmi pustili do tvorby knihy. A keďže kniha je o ekológii, urobili ju z ekologického materiálu, z ekopapiera, ktorý, ako konštatujú, museli pracne hľadať.

„Tiež sme chceli, aby sa deťom s knihou ľahko pracovalo, preto sme zvolili väčší formát a pevný papier. Samozrejme, chvíľu nám trvalo, kým sme si ujasnili, čo do knihy chceme dať. Kniha Ekodrobček púta, cez hry, aktivity, farby a päť základných tém – voda, vzduch, rastliny, živočíchy a človek približuje deťom, primerane ich veku, nielen svet prírody. Využíva kontrasty, pri hrách zvuk, tvary... deti s ňou vstupujú do čarovnej Ekokrajiny, sprevádzané postavkami, ktoré má každá dvojstránka, a ktoré im empaticky našepkávajú... Deti v tomto veku potrebujú pomoc dospelých, a tak sa tu počíta s kreativitou učiteľiek,“ hovorí Soňa Vargová a dodáva ešte, že ku knihe majú aj fotografie a videozáznam z tvorivých dielní, ktoré realizovali autorky knihy v lučeneckých materských školách. Na otázku, či pracovali na knihe s nadšením, s úsmevom odpovedá: „To sa musíte ich opýtať, ja si myslím, že zo začiatku dosť dobre neve-

Tri študentky Anita Balázová, Diana Chovanová a Viktória Machalíková zostavili knihu pre škôlkárov a nazvali ju Ekodrobček

deli, o čom to bude. Ja som ich oslovila, vyprovokovala, lebo som vedela, že Viktória dobre kreslí, a že Diana s Anitou si poradia s textami. Samozrejme, že pri tvorbe sa vyskytli aj rôzne problémy. Dosť ťažko sme hľadali a tvorili texty vhodné pre malé deti. Stretávali sme sa každý týždeň, preberali sme, kto čo zohnal a pomaly sa črtala podoba knihy. Mali sme konzultantov: ilustrátorku Janku Germuškovú, psychologičku pani Hundžovú a nášho bývalého študenta, dnes študenta environmentalistiky Dávida Turčániho. No a keď sme knihu dokončili, prišli sme na to, že by sme ju vedeli urobiť aj lepšie. Ale to už tak býva. S knihou sme boli na krajskom kole SOČ. Ocenenie sme síce nedostali, ale pochválili nás. Čakali, že tvorcami knihy budú buď študentky z pedagogickej školy alebo knihviazači, lebo všeobecná škola akou gymnázium je, nemá všetky technické vymoženosti, aby aj prvovýdania boli dokonalé. Potrebujeme ešte všeličo v knihe dotiahnuť. Kniha by určite vyzerala inak, keby sme ju mohli dať vytlačiť, pokúšame sa nájsť vydavateľa.“

„Niekedy sme vážne mali tvorivú krízu. No vždy, keď som sa zastavila u Viktórie, tak kresliła. Išlo nám o to, aby deti pochopili, čo im chceme povedať, aby ich to aj zaujalo. Aby to pre ne bola hra. Priamo v materských školách, s Ekodrobčekom a medzi deťmi, sme si overili, že je dobré začať s environmentálnou výchovou už u takýchto malých detí a to nás presvedčilo, že naša práca nebola zbytočná,“ hovorí Diana.

V škôlkach si vytvorili stanovišťa podľa knihy – človek, odpad, voda, vzduch, rastliny, zvieratá... Deti hrali pexesá, spoznávali ľad, vzduch, robili rôzne pokusy. Učili sa napríklad, aká je púť vody, od pramienka, aké podoby voda môže mať, spoznávali rastlinky liečivé aj jedovaté. „Pani učiteľky však veľmi rýchlo pochopili, čo je podstatou Ekodrobčeka, zorganizovali krásne tvorivé dielne a vychádzali pritom z tejto knihy. Naše veľké poďakovanie patrí Materskej škole na Zvolenskej ceste, menovite učiteľkám Eve Nagyovej a

Svetlane Hrončekovej a ich deťom zo srdiečkovej triedy,“ hovorí Soňa Vargová. Ekodrobček na Súkromnom gymnázium v Lučenci nie je „ekovýstrelkom“. Už vlni tu pracoval envirokrúžok ĎalEKOhľad, druhý rok je škola, spolu s poľskou, českou, anglickou a talianskou školou, zapojená do projektu Krása prírody v umení. V rámci tohto projektu už vzniklo veľa zaujímavých prác počas hodín výtvarnej výchovy či cudzích jazykov, najviac pod vedením Vlasty Dolnozemskej a Saskie Palkovičovej. Po druhom pracovnom stretnutí zástupcov škôl v Sopotách sa ďalšie aktivity rozšíria na hodiny hodnobej výchovy a geografie. To, že o prírode sa vždy hovorí aj na prírodovedných predmetoch (biológia, fyzika, chémia), je pre vyučujúcich samozrejmosťou. Ďalšie aktivity rozvíja Helena Kováčsová, ktorá nie je len vyučujúcou biológie, ale aj koordinátorkou environmentálnej výchovy v škole.

Deti aj ich učiteľky v materských školách Ekodrobček zaujal. A mladé autorky pobyt medzi deťmi obohatil o nové poznatky a skúsenosti. Svrone sa zhodujú v tom, že zo všetkých fáz prípravy a prezentácie knihy, najlepšie bolo v škôlkach. „Obávali sme sa, že deti to nebude zaujímať, ale zaujalo. Veľa sa vypytovali a veľa aj vedeli. Napríklad o triedení odpadu, ale aj o dreve a jeho spracovaní,“ hovorí Anita. „Asi najviac ich však bavilo filtrovať vodu, poznávať zvieratká, ekoznačky. Všetko ich zaujímalo.“

Treba povedať, že kladný vzťah k prírode rozhodne neabsentuje ani u týchto troch sympatických dievčat, autoriek knihy Ekodrobček. Tomu, v čom sa pri tvorbe knihy Ekodrobček realizovali, sa chcú v podstate venovať aj v ďalšom štúdiu. Viktória výtvarníctvu, Anita masmédiám, Diana, ktorej celkom idú básničky, chce študovať jazyky. Spolu s učiteľkou Soňou Vargovou vytvorili naozaj dobrú partiu na „vydávanie kníh“. Záleží im na tom, aby sa Ekodrobček dostal medzi deti, veď na vlastné oči, uši a všetky ostatné zmysly sa presvedčili, že to význam má.

Anna Gudzová
Foto: autorka